

ת"פ 26594/09/21 - מדינת ישראל נגד מג'די עבדאללה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו
ת"פ 26594-09-21 מדינת ישראל נ' עבדאללה(עציר)

לפני
המאשימה: כבוד השופטת מיכל רוזן עוזר
מדינת ישראל
באמצעות בא כוחה עו"ד מתן מיטל
פרקליטות מחוז תל-אביב (פלילי)

נגד
הנאשמים: מג'די עבדאללה
באמצעות בא כוחו עו"ד רמזי סקיס

גזר דין

הנאשם הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של שוד בנסיבות מחמירות לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: **חוק העונשין**). הסדר הטיעון לא כלל הסכמה לעניין העונש וכל צד טען לעונש הראוי בעניו.

עובדות כתב האישום המתוקן:

1. ביום 29.8.2021 בשעה 1:00 בלילה או בסמוך לכך ישב המתלונן ליד אחד משולחנות הישיבה של בית עסק בשם "פיראטי בר" ברחוב נווה שאנן שבתל אביב, כשאופניו החשמליים לצדו. למקום הגיעו הנאשם ביחד עם אחר (להלן: **האחר**) כשהם רכובים על קלנועית חשמלית, עצרו ליד המתלונן, שוחחו עמו ושהו לידו. כעשר דקות לאחר מכן החל המתלונן מתרחק מהמקום כשהוא מחזיק את אופניו החשמליים. הנאשם והאחר עקבו אחריו, תחילה רגלית ובהמשך הנאשם באמצעות הקלנועית והאחר רגלית.

השנים נצמדו למתלונן, תפסו את האופניים החשמליים, ניסו להוציא דבר מה מכיס מכנסיו והנאשם גנב את מפתחות האופניים החשמליים, מפתחות מנעול האופניים, 290 ש"ח ותעודת מאבטח, והרחיק את המתלונן בכוח מהאופניים. האחר גרר את האופניים החשמליים ואז הצטרף לנאשם על מנת להתגבר על התנגדות המתלונן. הנאשם התקרב לאופניים החשמליים כשבידו מפתחות האופניים שגנב מהמתלונן וניסה להניע אותם. אלא שהמתלונן, שניסה למנוע את גניבת האופניים, התקרב אליהם, ואז דחף אותו הנאשם והרחיק אותו מהם. הנאשם ניגש לעבר הקלנועית בעוד האחר מחזיק את ידי המתלונן מאחורי גבו, מרחיק אותו מהאופניים ומפיל אותו על הרצפה. המתלונן קם על רגליו, אחז באופניים כדי למנוע את גניבתם, שאז התנפל עליו הנאשם, עמד מאחוריו ולפת את צווארו בידו, דחף אותו לעבר האופניים, הפיל אותו על הרצפה, אחז בחולצתו תוך שהאופניים החשמליים נופלים עליו ואז התיישב על האופניים והחל להתרחק מהמקום. האחר רץ לעבר האופניים, החליף אותו ברכיבה והנאשם ניגש לקלנועית והחל לנסוע

מהמקום. המתלונן ניסה לעצור את הנאשם אך נפגע מהקלנועית עקב הימלטות הנאשם, הועף על הקרקע ונפצע. כתוצאה מהאירוע נגרמו למתלונן שטפי דם חבלות ופצעים בגבו ובזרועו.

תסקיר שירות המבחן

2. בהתאם להסדר הטיעון, ועל פי מצוות הדין נוכח גילו של הנאשם, הוגש תסקיר שירות המבחן לעניין העונש.

מהתסקיר נלמד כי הנאשם רווק בן 19, נולד בטול כרם בתחומי הרשות הפלסטינית ומשפחתו הגיעה לישראל בסוף שנות התשעים בנסיבות שהובררו במהלך ראיות הנאשם לעונש. מהתסקיר עולה תמונה של מורכבות משפחתית משמעותית בעיקר סביב דמות אביו של הנאשם, ממנו התגרשה האם לפני שנים. מגיל צעיר גילה הנאשם קשיי לימוד ועבר מספר בתי ספר מהם בית ספר לחינוך מיוחד ופרויקט היל"ה. מסר, כי היה מוכר למערכת בריאות הנפש בשל מצבי דיכאון והפרעות קשב וריכוז ומטופל תרופתית עד היום. על רקע זה מתקיים מקצבת נכות מהמוסד לביטוח לאומי. עד למעצרו התגורר עם אמו וחלק מאחיו בתל אביב ועבד באופן מזדמן בתחום הירקות ובחנות אופניים.

לחובת הנאשם שתי הרשעות מבית משפט לנוער משנת 2020 שעניין עבירות רכוש ואלימות שבגין נדון לשני עונשי מאסר מהם שוחרר במהלך שנת 2021, ואף תלוי נגדו מאסר על תנאי.

3. בפני שירות המבחן הודה הנאשם בביצוע העבירה, הביע צער וחרטה על התנהגותו והבהיר כי הוא מבין את הפסול שבה. הנאשם הסביר כי הרקע לביצוע העבירה היה ויכוח בין המתלונן לבין שותפו לעבירה, והתנהל כאשר הנאשם היה תחת השפעת אלכוהול. שירות המבחן התרשם כי הנאשם ניסה להדגיש את חלקו השולי בעבירה ולהשליך את התנהגותו האלימה על שותפו ועל צריכת אלכוהול. בצד זה הביע הנאשם את הקושי שבתקופת המעצר והתייחס למחויבותו המשפחתית, דאגתו לאמו ואחיותיו שמתקיימות ללא תמיכה.

הנאשם שלל שימוש בסמים, דיווח על צריכת אלכוהול בסופי השבוע אך הדגיש שמדובר בתדירות נמוכה אם כי בכמות גדולה והגעה למצב של שכרות. לדבריו, פנה לשתיית אלכוהול עקב מורכבות מצבו המשפחתי וצורך בהגברת בטחונו העצמי. הוא שלל נזקקות טיפולית וציין שבשנת 2020 השתלב בטיפול פרטני וקבוצתי במסגרת הרשות לשיקום האסיר למשך חודשיים וחצי.

4. שירות המבחן שוחח גם עם אמו של הנאשם שתיארה את קשיי החיים המשפחתיים במיוחד בכל הקשור להתנהלות אביו של הנאשם, אשר השפיעה על תפקודו של הנאשם והאיצה את התחברותו לחברה שולית במסגרתה החל את מעורבותו בפלילים.

5. בבואו להעריך את הסיכון למעשי עבריינות חוזרים וסיכויי השיקום, ציין שירות המבחן כי מדובר בבחור על סף הקטינות שגדל בתנאים מורכבים ובמשפחה אשר התקשתה לתת מענה לצרכיו הרגשיים והפיזיים. שירות המבחן התרשם כי הנאשם גדל בחווית תלישות, קשיי זהות וייתכן שאף משקעים וכעסים על בחירות הוריו והפירוד ביניהם. הוא התמודד עם היעדר דמויות הוריות מכוונות ותומכות ובחיפוש אחר קבוצת שייכות, אימץ דפוסים שוליים אותם הפנים לאורך השנים. את התנהגותו הבעייתית של הנאשם מבין שירות המבחן על רקע קיום קשרים חברתיים שוליים, דפוסי צריכת אלכוהול בעייתיים והמורכבות המשפחתית שעמה הוא מתמודד.

6. בהערכת הסיכון והמסוכנות מצא שירות המבחן כי רמת הסיכון להישנות ההתנהגות האלימה במצבו של הנאשם הינה גבוהה ורמת החומרה הצפויה אם ישוב לבצע עבירות אלימות הינה גבוהה.

כגורמי סיכון לעבריינות ציין שירות המבחן את הקושי של הנאשם לווסת את דחפיו, קיומם של קשרים חברתיים בעייתיים ברקע לביצוע העבירה, את התרשמותו ממוקד שליטה חיצוני ונטייתו להשליך אחריות על גורמים חיצוניים ותפיסת עצמו כקורבן לנסיבות. עוד עמד שירות המבחן על כך שגם סנקציות עונשיות שהוטלו על הנאשם לא סייעו לו להימנע מביצוע עבירה כשלחובתו מאסר על תנאי חב הפעלה. לכך הוסיף את הערכתו בדבר רמת סיכון גבוהה להתנהגות אלימה, בעייתיות בצריכת אלכוהול, ושלילת נזקקות טיפולית.

כגורמי סיכוי לשיקום, ציין שירות המבחן את גילו הצעיר, קבלת אחריות על ביצוע העבירה וגילוי מחויבות משפחתית.

7. במכלול הנתונים מעריך שירות המבחן כי קיים סיכון להישנות התנהגות עבריינית מצד הנאשם. נוכח מורכבות מצבו המשפטי של הנאשם, עמדתו השוללת נזקקות טיפולית, וחומרת העבירה המיוחסת לו, לא נוצר פתח להמשך מעורבות שירות המבחן ועל כן לא ניתנה המלצה טיפולית בעניינו.

ראיות לעונש

8. מטעם המאשימה הוגש גיליון הרישום הפלילי של הנאשם ממנו עולה שלנאשם שתי הרשעות קודמות שניתנו בבית משפט לנוער. האחת מינואר 2020 בגין עבירות אלימות והפרת הוראה חוקית, השניה מנובמבר 2020 בגין עבירות רכוש, התנהגות פרועה במקום ציבורי והפרת הוראה חוקית. בגין הרשעות אלה ריצה הנאשם שני מאסרים בפועל (האחד של חמישה חודשים והשני של שמונה חודשים). הוגש גזר הדין שניתן נגד הנאשם בהרשעתו השנייה במסגרתו נגזר עליו, בין היתר, עונש מאסר על תנאי למשך 10 חודשים בתנאי שלא יעבור על עבירת רכוש מסוג פשע, כל עבירה של שבל"ר, גניבת רכב, פירוק חלקים מרכב, וזאת לתקופה של 24 חודשים מיום גזר הדין (2.11.2020).

9. בנוסף, הגיש ב"כ המאשימה, בהסכמת ב"כ הנאשם, את צילומי הנפגע ותצהירו מיום 12.6.2022 (שסווג בהסכמה ביחס לרכוש שנשדד).

10. כעדים לעונש העידו מטעם הנאשם עו"ד הגר שחטר ואמו של הנאשם.

עו"ד הגר שחטר, סיפרה על היכרותה עם משפחת הנאשם מזה חמש שנים במסגרת טיפול בהסדרת מעמדו. בעדותה סיפרה שהורי הנאשם הוברחו לישראל בשנות ה-90 בנסיבות שהביאו לכך שניתן להם מעמד ארעי בישראל. עו"ד שחטר תיארה את דמות אביו של הנאשם שהתמכר לסמים ונקט באלימות כלפי בני משפחתו עד שמעמדו נשלל. אמו של הנאשם, שמתמודדת עם קשיי בריאות משמעותיים, התגרשה מבעלה וגידלה לבד את ילדיה. עו"ד שחטר הוסיפה שבשנת 2019 שלל משרד הפנים את מעמדו של הנאשם וזאת בשל מעורבותו בפלילים, אך בהמשך התקבלה עתירתו וניתן צו ביניים המחייב את רשות האוכלוסין להשיב לו את רישיון השיבה ולהאריך את תוקף מעמדו (הוגש עת"מ 63214-07-19 שסומן ה/1 ממנו עולה שהעתירה התקבלה חלקית וכן נלמד עוד על נסיבות חייה הקשים של המשפחה. אך מחמת היותו תחת איסור פרסום לא ארחיב בעניין). עם זאת, מכיוון שהנאשם היה עצור ונדרשה נוכחותו הפיזית, מעמדו לא הוארך וכיום הוא חסר מעמד בעולם. עו"ד שחטר עמדה על משמעות היות אדם "חסר מעמד", בלי יכולת לבצע פעולות מובנות מאליהן אפילו קבלת טיפול רפואי, לימודים או פתיחת חשבון בנק. לדבריה, בהעדר מעמד הנאשם אינו זכאי אפילו לתרופות בשל נכותו המוכרת בביטוח לאומי. עו"ד שחטר הוסיפה שתוצאות ההליך הפלילי תשלכנה גם על החלטת רשות האוכלוסין.

העדה עמדה על היכרותה עם הנאשם, על התרשמותה הטובה ממנו, על רצונו להשתקם, על תחושת האחריות שלו כלפי אמו ואחיו שאינם בקו הבריאות ורצונו לסייע בכלכלת המשפחה. את דבריה סיימה בקשר האישי שנוצר בינה לבין המשפחה ובאמונתה ביכולותיו של הנאשם וביכולותיה של אמו.

במענה לשאלות התובע, שביקש להבהיר שגם בשנת 2020 ביצע הנאשם עבירות בידועו שהדבר יפגע בהליך המעמד, ציינה העדה שבאותה עת היה הנאשם קטין על כל המשתמע מבחינת הפעלת שיקול דעתו.

11. אמו של הנאשם, גב' היבה עבדאללה, תיארה את תלאות חייה שעיקרן בהתנהלות בעלה האלים, שהתעלל בה ובילדיה, ואף ריצה עונשי מאסר. היא סיפרה על מצוקותיהם הנפשיות של ילדיה שנזקקו לטיפול פסיכיאטרי וגם על מצוקותיו של הנאשם שמגיל חמש סבל מדיכאון. לדבריה הסתבכותו בפלילים נובעת מקשריו החברתיים והיא פועלת כדי להעביר את מקום מגוריה ולנתק אותו מהסביבה החברתית המשפיעה עליו לרעה, ולדבריה גם הנאשם מעוניין בכך. האם ביקשה מבית המשפט שיעזור לבנה, שייתן לו עוד הזדמנות. "הוא לא עברין, הוא ילד הרוס", אמרה, וביקשה סליחה בשמו.

12. בנוסף לעדויות הגיש ב"כ הנאשם אישור של המוסד לביטוח לאומי מיוני 2019 על זכאותו של הנאשם לקצבת ילד נכה בשיעור של 75%; החלטת ועדת ההשמה של עיריית תל אביב משנת 2017 הממליצה על שילובו של הנאשם במסגרת חינוך מיוחד על מנת להעניק מענה לקשייו; ושתי פניות עובדות סוציאליות מעיריית תל-אביב למשרדי ממשלה בבקשת סיוע למשפחה, על רקע מצבה הקשה.

טיעוני הצדדים:

13. ב"כ המאשימה, עו"ד מתן מיטל, חזר על נסיבות העבירה המתוארות בכתב האישום וטען שאין מדובר בתקיפה מינורית, אלא בפרץ אלימות שלא היה בו צורך, שפגיעתו בערכים המוגנים היא חמורה כמו גם הנזק שנגרם למתלונן, שאף יכול היה להיות חמור בהרבה. לעניין קביעת מתחם העונש הראוי, התייחס ב"כ המאשימה לערכים המוגנים בעבירת השוד, על נפוצות מעשי שוד אופניים, והצורך בענישה חמורה ומרתיעה.

14. ביחס לנסיבות המקרה הנדון נטען שנסיבות ביצוע העבירה הן חמורות, שכן מדובר בשוד שתוכנן מרגע שהנאשם ראה את הקורבן, שאז הוא והאחר עקבו אחריו והחליטו להתנפל עליו ולשדוד אותו. עוד עמד ב"כ המאשימה על החומרה בכך שהשוד בוצע ביחד עם אחר, על כך שהנאשם היכה את המתלונן פעם אחר פעם תוך גרימת פציעות בגופו וטען כי עסקין בשוד מכוער ומשפיל שגרם נזק נפשי למתלונן.

15. לעניין מדיניות הענישה, הפנה ב"כ המאשימה לפסיקה והוסיף כי ניכרת מגמת החמרה בענישה בעבירות שוד. המאשימה סבורה כי בנסיבות המקרה שבפנינו, הכולל תכנון, מעשה ביחד עם אחר וגרימת חבלות פיזיות, המתחם ההולם הוא 30-60 חודשי מאסר.

16. לזכות הנאשם ניתן לזקוף את הודאתו בכתב האישום אך עם זאת, עברו הפלילי וגם תסקיר שירות המבחן שנמנע מהמלצה מלמדים על צורך בענישה מחמירה ומרתיעה. לכן עותרת המאשימה לענישת הנאשם בשליש העליון של המתחם שציינה, הפעלת המאסר על תנאי במצטר, והפעלת ההתחייבות בדבר התנהגות בעתיד בסך 2000 ש"ח. אציין, כי משמעות עתירת המאשימה היא כי הנאשם ירצה למעלה מארבע שנות מאסר.

17. ב"כ הנאשם, עו"ד רמזי סקיס, עתר לכך שבית המשפט ינהג בנאשם הצעיר לפנים משורת הדין ובמידת

הרחמים הראויה. הוא התייחס להודאת הנאשם שייתהרה את הצורך בהבאת המתלונן לעדות וחסכה בזמן שיפוטי וחלק על עמדת המאשימה לעניין תכנון העבירה. לטענתו, בנסיבות התיק לא התקיים "שלב תכנוני", שכן הנאשם הגיע למקום שהוא קרוב למקום מגוריו ואז גמלה בליבו ההחלטה לבצע את העבירה. בנוסף, ומבלי להקל ראש בנזק שנגרם, עמד ב"כ הנאשם על כך שהמתלונן לא נזקק לטיפול רפואי. עוד הוסיף ב"כ הנאשם, שאופניו החשמליים של המתלונן הוחזרו לו, ויתר הפריטים שנגנבו הם כמתואר בכתב האישום המתוקן.

18. ב"כ הנאשם ביקש להתחשב בנסיבות חייו הקשות של הנאשם, דמותו ההרסנית של אביו וחוסר סמכות שמהולה בחולשה אימהית אליה הצטרפו קשיים בריאותיים ונסיבות חיים קשות. הוא הוסיף וטען שנסיבות חייו של הנאשם, שללו ממנו את היכולת לבחור את הבנת מעשיו.

19. ב"כ הנאשם עמד על כך שהנאשם היה בן שמונה עשרה ושלושה חודשים בעת ביצוע העבירה בה הורשע. בהקשר זה טען ב"כ הנאשם להתייחסות מיוחדת בהקשרי ענישה לנאשמים שהם "בגירים צעירים" והפנה לשם כך לפסיקה רלוונטית. לטענת ב"כ הנאשם יש מקום להתייחס אל הנאשם ואל האופן בו הפעיל את שיקול דעתו תוך התחשבות בהיותו על גבול הקטניות בעת ביצוע המעשה ולכך שקטלוגו כבגיר מונע את ההתייחסות הטיפולית והאישיותית ההולמת.

20. בכל הנוגע למדיניות הענישה הפנה ב"כ הנאשם לפסיקה במסגרתה נגזרו עונשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, הוארכו מאסרים על תנאי ונקבעו מתחמי ענישה נמוכים מאלה להם טען ב"כ המאשימה.

21. מתסקיר שירות המבחן ביקש ב"כ הנאשם ללמוד על נסיבות חייו הקשות של הנאשם, תחושת התלישות עליה הרחיבה עו"ד שחטר והמשמעות הבלתי נתפסת של היות אדם חסר מעמד בעולם. ב"כ הנאשם ביקש מבית המשפט לבחון את הנאשם גם מתוך חמלה ולהימנע מהטלת עונש מאסר כבד שיהפוך עבור הנאשם את שלילת החירות לכזו שיסכין עמה. לאור האמור, עתר ב"כ הנאשם לגזירת עונש של 15 חודשי מאסר וחפיפת עונש המאסר על תנאי לתקופת המאסר שתיגזר בתיק זה, בנוסף לפיצוי סמלי למתלונן.

22. הנאשם אמר כי הוא מודה בעבירה ומצטער על האירוע, ציין שהחזיר את האופניים למתלונן ואמר ששני אחיו חולים, אמו חולה והוא עוזר לה ולאחיותיו.

דין והכרעה

23. כתב האישום מתאר אירוע אחד שביחס אליו יש לקבוע מתחם ענישה ובגדרו לגזור את עונשו של הנאשם.

קביעת מתחום העונש

24. קביעת מתחם העונש נעשית בהתאם לעקרון ההלימה ובמסגרתה יש להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות ביצוע העבירה.

25. רבות נכתב על הערכים המוגנים הנפגעים בעבירת השוד שביסודם הגנה על הביטחון האישי של האזרחים, על שלמות גופם, וקניינם כמו גם על כבודם וזכותם להלך ללא חשש. בתי המשפט עמדו גם על הפגיעה הנפשית בקורבן העבירה בצד הפגיעה בביטחון הציבור ובשלומם (ע"פ 1127/13 גברזי נ' מדינת ישראל, (15.1.2014); ע"פ 8660/10 פלוני נ' מדינת ישראל (17.5.2011); ע"פ 9094/12 טספאי נ' מדינת ישראל (28.4.2013)).

העונש ההולם לעבירת שוד בנסיבות מחמירות צריך לשקף את מידת פגיעתה בחירויות הפרט ובזכות האדם לכבוד כלפי גופו ורכושו. אזרחים זכאים ללכת ברחובות כשהם מוגנים, ללא חשש שיפגעו בידי האורבים להם וחומדים לגזול את רכושם בכוח הזרוע. על זכות זו נדרש המשפט להגן, ולא לחינם נקבע בצד עבירה זו עונש מאסר מרבי של עשרים שנה (ר' ע"פ 6048/13 באשיר חוסיין נ' מדינת ישראל, (14.8.2014)).

26. מידת הפגיעה בערך המוגן תלויה במאפיינים הנסיבתיים של המקרה הנדון, שכן לעבירת השוד פנים רבות ומדרגי חומרה שונים. נקבע, כי הענישה בעבירות שוד היא מגוונת בשל המנעד הרחב של מאפיינים נסיבתיים המשליכים על עצמת הפגיעה בערכים המוגנים. בכלל זה, האלימות שהופעלה, שימוש בנשק, סוג הנשק, תוצאות האלימות, מידת התכנון, חומרת הפגיעה של הקורבן, הנזק הכלכלי והנפשי שנגרם לו, זהותו כמשתתף לקבוצות טעונות הגנה כגון קשישים, חסרי ישע, או עובדי לילה בתחנות דלק ונהגי מוניות והיבטים נוספים המשמשים שיקולים בקביעת מתחם העונש (ר' ע"פ 4442/19 מדינת ישראל נ' דניאל אלחנדרו שוויץ (13.11.2019); ע"פ 4841/13 עומר ספי נ' מדינת ישראל (6.2.2014):

"...אין זה דין של עבירה שנעברה תוך פגיעה פיסית אלימה לעבירה שבוצעה על דרך הפחדה בלבד; אין זה דין של עבירה שנעברה לאחר תכנון והכנה מוקדמים לעבירה אקראית-ספונטנית; אין זה דין של עבירה שנעברה בחבורה לדינה של עבירת אדם יחיד; אין זה דין של עבירה שנעשתה תוך שימוש בנשק, חם או קר, לעבירה שנעשתה ללא שימוש בנשק; אין זה דין של עבירה חד פעמית למסכת שיטתית של עבירות".

27. בענייננו ביצע הנאשם את העבירה ביחד עם אחר נתון שכשלעצמו מוסיף נופך משמעותי של חומרה לאירוע. הנאשם גם נקט באלימות כלפי המתלונן, בין היתר, בכך שדחף אותו, לפת אותו מאחור בצווארו, הפילו על הרצפה ולבסוף אף פגע בו עם הקלנועית. המתלונן עמד בתצהירו על הפגיעה שחוזה ויש לציין שפוטנציאל הפגיעה שעלול היה להיגרם גדול מזה שנגרם.

28. בצד זאת, הנאשם לא עשה שימוש בנשק, וחלק ניכר מהאלימות באירוע הופעלה על ידי האחר שהיה עמו. בנוסף מבלי להקל ראש בחומרת המעשים ובנזקים שנגרמו למתלונן, הרי שהאלימות שהופעלה אינה ברף הגבוה וכך גם נזקיו של המתלונן שלא שנזקק לטיפול רפואי והתמונות שהוצגו מלמדות על פגיעה שאינה מהחמורות. לכך יש להוסיף שאופניו החשמליים של המתלונן הוחזרו לו, דבר שאינו מאיין את הפגיעה בו, אך גם הוא נסיבה שיש להביא בחשבון.

29. לעניין מידת תכנון העבירה, אקדים ואומר שהמאשימה לא ייחסה לנאשם עבירה של קשירת קשר לביצוע פשע בנוסף לעבירת השוד בה הורשע. גם אין טענה בדבר תכנון מוקדם או היערכות מוקדמת לביצוע מעשה השוד וגם לא טענה כי הנאשם והאחר הגיעו למקום על מנת לבצע שוד. גם האלימות שהופעלה לא הייתה כזו שנולדה מתוך תכנון מוקדם.

מידת התכנון בענייננו מצומצמת לכך שלאחר שהנאשם והאחר ראו את המתלונן, שוחחו עמו, החלו לעקוב אחריו ואז החליטו לשדוד אותו (ר' עמוד 17 לפרוטוקול ש' 29). גם אם יש לתת לנסיבות אלה משקל מה בקביעת מתחם העונש הראוי הרי שלא ניתן לראות בהן תכנון מוקדם שיש לתת לו משקל משמעותי לחומרה. ענייננו אינו דומה למקרים בהם קשרו הנאשמים קשר מוקדם והגיעו למקום כדי לבצע שוד. וודאי שאינו דומה למקרים בהם מלכתחילה התכוננו הנאשמים להפעלת אלימות, הצטיידו מראש בכלי נשק, בגדי הסוואה, או אמצעים לריתוק הקורבן.

30. באשר למדיניות הענישה הנוהגת עינתי בפסיקה שהוצגה על ידי המאשימה ובזו שהוצגה על ידי ב"כ הנאשם. מצאתי שהפסיקה שהוצגה על ידי המאשימה מייצגת מקרים שנסיונותיהם חמורות מהמקרה שבפנינו. כך למשל בע"פ 4012/13 **זיני נ' מדינת ישראל**, נדון עניינם של שניים שתכננו לשדוד חנות תכשיטים, אליה הגיעו כשהם מצוידים בתרסיס גז פלפל, התנפלו על המוכר, חנקו אותו, איימו עליו בפגיעה אם יזוז ושדדו את חנותו. בע"פ 4777/17 **פלוני נ' מדינת ישראל**, נדון עניינם של שניים שתכננו לבצע שוד קשיש בן 83 שיצא מחנותו להפקיד כספו בבנק, הכו אותו, הפילו אותו והמשיכו להכותו בעודו שרוע על הרצפה. בית המשפט עמד שם על כך שהאלימות שהופעלה היתה קשה ואכזרית ועל מידת החומרה היתירה בשוד קשישים וחסרי ישע. גם בע"פ 7098/15 **אבנזון נ' מדינת ישראל** (15.2.2016) עמד בית המשפט על כך ששוד קשישים הוא עבירה נקלית ובזוויה ביותר.

מן הצד השני, מרבית הפסיקה שהובאה על ידי ב"כ הנאשם, מתייחסת למקרים בהם נגזרו עונשים לקולה מטעמי שיקום או נסיבות אחרות שאינן מתקיימות בענייננו. כך למשל, בע"פ 5611/16 **נועם סלב נ' מדינת ישראל** (14.9.2017) הורשע המערער בעבירה של קשר לביצוע פשע וניסיון שוד. בית המשפט מצא לנכון לחרוג לקולה משיקולי שיקום ובשים לב גם לכך שאת העבירות ביצע הנאשם בגין עשרים וללא עבר פלילי; בת"פ (מרכז) 49362-08-18 **מדינת ישראל נ' מיכאל הדר**, נדון עניינו של נאשם שהורשע בעבירה החמורה פחות לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין, שעבר הליך שיקומי לטיפול בהתמכרותו להימורים שהצדיק לטעמו של בית המשפט סטייה ממתחם הענישה; במקרה שנדון בת"פ (י-ם) 33465-08-17 **מדינת ישראל נ' שוב** (18.6.2020), עברו שני הנאשמים הליך שיקומי משמעותי משך תקופה ממושכת. עם זאת, ניתן ללמוד מהפסיקה על מנעד רחב של מתחמי ענישה.

31. אכן, אין זהות בין מתחם העונש ההולם לבין מדיניות הענישה הנוהגת. מתחם העונש מגלם הכרעה ערכית המבוססת על מכלול שיקולים, שמדיניות הענישה היא אחד מהם (ע"פ 6544/16 **ניסנצוויג נ' מדינת ישראל** (21.2.2017)). מכל מקום, על מנת שהענישה הנוהגת תוכל לסייע בקביעת מתחם העונש על נסיבותיה להיות קרובות במידת האפשר לעניין הנדון. מבחינת פסיקה רלוונטית, הגם שרובה מתייחס לנסיבות חמורות מענייננו, ניתן ללמוד על מנעד רחב של מתחמי ענישה:

ע"פ 936/14 **אברהם נ' מדינת ישראל** (31.8.2014): נדחה ערעורו של המערער שהורשע בעבירה לפי סעיף 402(ב). המערער הבחין במתלון בשעת לילה מאוחרת כשהוא משוחח בטלפון, הפתיע אותו במכת אגרופ לפניו, שהפילה את המתלון ארצה. כתוצאה מכך נפל מכשיר הטלפון הנייד של המתלון שאז התנפל המערער על המתלון וניסה לחנוק אותו בצווארו באמצעות חוט שהיה כרוך סביב צווארו שהחזיק צרור מפתחות. המערער הורשע לאחר ניהול הוכחות ובית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה של 6-24 חודשי מאסר וגזר על המערער 20 חודשים לריצוי בפועל. בית המשפט העליון דחה את הערעור וציין כי לא מצא חומרה בעונש שאף נוטה לקולה, חרף גילו הצעיר של המערער, העדר עבר פלילי, ומעמדו כפליט.

ע"פ 8487/15 **פלוני נ' מדינת ישראל** (8.11.2016): נדחה ערעור המערער, כבן 18 ו-7 חודשים במועד ביצוע העבירות שהורשע בעבירה של קשירת קשר לביצוע פשע ושוד בנסיבות מחמירות. כתב האישום הוגש נגד ארבעה נאשמים שהמערער היה הראשון שבהם. הארבעה תכננו לבצע שוד של נהג מונית ולגנוב את המונית. במסגרת התכנון המקדים חלק מהנאשמים נכנסו למונית וביקשו מהנהג להסיעם לנקודה שתואמה מראש עם שני הנאשמים האחרים. שם שדדו את הנהג בצוואת חדא באמצעות נשק ובאלימות, גנבו את רכבו, שני טלפונים ניידים וכסף מזומן. בית המשפט המחוזי קבע שמתחם העונש הראוי הוא 24-48 חודשים וגזר על המערער, שהתקיימו בעניינו, בין היתר, גילו הצעיר, הודאתו, שיקולים הנוגעים למצב רפואי והמלצת שירות מבחן, 24 חודשי מאסר בפועל, וענישה נלווית.

ע"פ 1615/17 **עבירות נ' מדינת ישראל** (6.9.2017), נדון ערעור על גזר דין שניתן בת"פ (י-ם) 21372-08-15 **מדינת ישראל נ' עבירות** (4.1.2017) בגין שוד בנסיבות מחמירות. לאור הערות בית המשפט חזרו המערערים מהערעור והוא נדחה. השניים, "בגירים צעירים", התקרבו למתלוננת, שצעדה ממקום עבודתה, אחד מהם משך בחוזקה את התיק שלה, וכשנפלה משכו אותה לכיוון דשא שהיה בקרבת מקום, תוך שהם בועטים בגבה ומנסים לחטוף ממנה את התיק. המתלוננת התנגדה לחטיפת התיק שאז תפס אחד הנאשמים בחוזקה בידה, לקח את מכשיר הטלפון שלה והשניים נמלטו. בית המשפט קבע מתחם ענישה של שנה עד שלוש שנים, וגזר על הנאשמים 16 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

ע"פ 772/13 **איברהים יחיא נ' מדינת ישראל** (29.6.2014): באותו מקרה נדון ערעורו של שוהה בלתי חוקי תושב הרשות הפלשתינאית שהורשע בעבירת שוד בחלופה החמורה פחות שבסעיף 402(א) לחוק העונשין ושהייה בלתי חוקית. המערער ניהל שיחה עם המתלוננת על ספסל בגן ציבורי ואז נטל את תיקה ונמלט. המתלוננת רדפה אחריו, השיגה אותו, הוא חסם את פיה, אחז בידה בכוח, הפיל אותה ארצה, שכב על גופה, הכניע אותה ואז נמלט מהמקום. בית המשפט העליון קיבל את הערעור וקבע שמתחם העונש ההולם לעבירת השוד בנסיבות שנעברה שם הוא בין 6-28 חודשים והעמיד את עונשו של הנאשם על 24 חודשי מאסר לריצוי בפועל (חלף ארבע שנים).

ע"פ 1062/19 **פלוני נ' מדינת ישראל**. נדון ערעורו של מערער שהורשע בעבירות של שוד בנסיבות מחמירות והפרעה לשוטרי במילוי תפקידו. המערער, שהיה קטין בעת ביצוע העבירה, נכנס בשעת לילה ביחד עם אדם נוסף לחנות נוחות בתחנת דלק כשהם אוחזים באקדחי דמה ופניהם מוסתרות. המערער כיוון את האקדח לעבר המתלונן שעבד בחנות, הכה אותו באגרוף בפניו, אחז בצווארו והורה לו לפתוח את הקופה. בשלב זה הרים שותפו בקבוק זכוכית ואיים על המתלונן באמצעותו. המתלונן המבוהל פתח את הקופה והערער נטל ממנה כסף מזומן ועוד כ-100 חפירות סיגריות. לאחר מכן, אגב תפיסתו, הפריע לשוטרי במילוי תפקידו. בית המשפט המחוזי גזר על המערער עונש של 24 חודשי מאסר לריצוי בפועל. בית המשפט העליון ציין כי מדובר בענישה הנוטה במידת מה לחומרה ככל שמדובר בקטינים, אך מכיוון שאינו סוטה מרף הענישה במידה קיצונית, לא התערב בתקופת המאסר אך התערב בגובה הפיצוי למתלונן.

ע"פ 3160/12 **כריסטיאן נ' מדינת ישראל** (21.4.2013): התקבל ערעור על העונש שהושת על המערערים, שהורשעו בשוד של מתלונן שהיה בגפו, הכו אותו בראשו, ניסו לשדוד אותו ומשכשלו רדפו אחריו, חנקו אותו, תקפו אותו בבעיטות ובאגרופים וגנבו ממנו טלפון נייד וארנק. בית המשפט העליון הקל בעונשו מ-50 חודשים לריצוי בפועל ל-42.

שני מקרים שנסיבותיהם העובדתיות דומות לענייננו, נדונו בבית המשפט המחוזי מרכז:

ת"פ (מרכז) 33026-07-20 **מדינת ישראל נ' מספין** (20.4.2021): נדון עניינו של נאשם כבן 21 שהורשע בעבירה של שוד בנסיבות מחמירות. הנאשם ושלושה אחרים פגשו את המתלונן שהלך עם חברו כשבידו קורקינט חשמלי, ופנו אליו. המתלונן וחברו המשיכו בדרכם ולאחר מספר דקות הגיע הנאשם ושלושה האחרים בריצה תוך שהנאשם מאיים "תנו לי את הקורקינט או שאני והחברים שלי נרביץ לכם". המתלונן סירב ובתגובה ניסה הנאשם לפגוע בו במכת אגרוף. משלא הצליח, הפיל את המתלונן ארצה והוא ושני חבריו החלו תוקפים אותו במכות אגרוף ובעיטות לפניו, לראש ולגופו וניסו גם לפגוע בחברו. בזמן שהמתלונן הצליח לקום, הצליחו הנאשם והשלושה לקחת את הקורקינט ולברוח. שירות המבחן נמנע מלתת המלצה בעניינו של הנאשם, בעל עבר פלילי שריצה עונש מאסר. בית המשפט קבע שמתחם העונש ההולם הוא 14-36 חודשי מאסר לריצוי בפועל וגזר על הנאשם 20 חודשי מאסר. בנוסף הפעיל במצטבר עונש מאסר מותנה אחד ובחופף עונש מאסר מותנה נוסף. בסה"כ נגזרו על הנאשם 26 חודשים לריצוי

בפועל.

ע"פ 3197/21 נאגר נ' מדינת ישראל (7.7.2022) בית המשפט הקל בעונשו של המערער שנדון בת"פ (מרכז) 7069-12-18 מדינת ישראל נ' נאגר (25.3.2021) ל-13 חודשי מאסר לריצוי בפועל. על פי הנסיבות המפורטות בגזר דינו של בית המשפט המחוזי, המערער הורשע על פי הודאתו בעבירות של שוד (לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין) ודרישת נכס באיומים. הנאשם ואחר הבחינו במתלונן, קטין שרכב על אופניים חשמליים, אחד הנאשמים קרא לו, המתלונן התקרב ואז האחר היכה אותו באגרופ לפנים. המתלונן נפל מהאופניים ושני הנאשמים המשיכו לתקוף אותו במכות נמרצות לפנים בעודו שוכב על הקרקע. האחר נטל את אופניו של המתלונן ונסע. הנאשם לקח את הטלפון של המתלונן אך המתלונן התרומם ונטל את מכשיר הטלפון שלו מידי הנאשם. בנוסף, מספר ימים קודם לכן הנאשם התקרב לקטין אחר, ונטל ממנו באיומים את אופניו. בית המשפט קבע לעבירת השוד מתחם עונש של 10-30 חודשי מאסר בפועל, וגזר על הנאשם, צעיר, בעל עבר פלילי, שהשתלב בטיפול שיקומי, עונש של 13 חודשי מאסר. כאמור, בית המשפט העליון הקל בעונשו והעמיד אותו על 9 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות, וזאת נוכח הליכי שיקום.

32. בענייננו, בהינתן הערכים החברתיים שנפגעו, שמידת הפגיעה בהם במקרה שלפנינו היא ברף הבינוני, במדיניות הענישה ובנסיבות העבירה, מתחם העונש הראוי הוא בין 16 ל-30 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

גזירת עונשו של הנאשם

33. לאחר בחינת מכלול טיעוני הצדדים, נתתי משקל לנתונים הבאים בגזירת עונשו של הנאשם:

ראשית, הנאשם הודה וקיבל אחריות מלאה על מעשיו. ההודאה משקפת גם את נטילת האחריות מצדו וגם חסכון במשאב הציבורי של ניהול הליכי משפט. נתון זה פועל לזכות הנאשם.

שנית, נתוני הפתיחה המורכבים של הנאשם עליהם הובאו ראיות במסגרת הטיעונים לעונש. צעיר שנולד למשפחה הסובלת מדמות אב הרסנית ופוגענית, שעה שמעמדו המשפטי, במובן הבסיסי ביותר, תלוי על בלימה, כך שמציאות החיים הקשה ממילא הפכה לקשה עוד יותר. אמו תיארה את בנה כ"ילד הרוס" וגם שירות המבחן התייחס לאופן בו השפיעו נסיבות החיים על הנאשם ותיאר אותו כ"בחור צעיר, על סף הקטינות, גדל בתנאים מורכבים ובמשפחה אשר התקשתה לתת מענה לצרכיו הרגשיים והפיזיים. התמודד עם היעדר דמויות הוריות מכוונות ותומכות ובחיפוש אחר קבוצת שייכות, אימץ דפוסיים שוליים אותם הפנים לאורך השנים". נסיבות החיים של הנאשם הצעיר שבפני, על מורכבותם וקשייהם כפי שהובעו בעדויות אמו ועו"ד שחטר מעוררות חמלה. במיוחד כך, מקום בו ברור שנסיבות אלה השפיעו על מעורבותו של הנאשם בפלילים. בצד זאת, מתוך נסיבות החיים, צמחה תחושת מחויבות של הנאשם כלפי אמו ואחיותיו ורצונו לסייע להן. מחויבותו זו של הנאשם, היא שביב של תקווה ביחס אליו, וכך גם סבר שירות המבחן שראה בה גורם סיכוי לשיקומו.

שלישית, גילו של הנאשם שהיה על סף הקטינות בעת ביצוע העבירה, וגם היום הוא "בגיר צעיר" כבן 19. הפסיקה הכירה בכך שיש לבחון אם נוכח מאפייני קבוצת גיל זו, מתקיימות בנאשם הקונקרטי נסיבות המצדיקות לתת משקל להיותו קרוב לגיל הקטינות. עם זאת, הובהר שאין מדובר בעילה "פסיקתית" להקלה בעונש, ויש לבחון, בכל מקרה, אם מתקיימות נסיבות המצדיקות הקלה בעונש במסגרת הוראות החוק המבנות את שיקול הדעת השיפוטי (ע"פ 7781/12 פלוני נ' מדינת ישראל (25.6.2013); ע"פ 2420/15 אברהם אבטליון נ' מדינת ישראל

(29.11.2015).

בענייננו, לא הובאה התייחסות קונקרטית להשלכת גילו של הנאשם על יכולתו להבין את מעשיו, הפסול שבהם ומשמעותם. אין די במסמכים שהוצגו בפני, הגם שעולים מהם קשייו הרגשיים של הנאשם, בעיות קשב וריכוז והכרה בנכותו, כדי להוביל למסקנה זו. עם זאת, מידת פגיעתו של עונש המאסר בנאשם בשל גילו עולה מתוך תסקיר שירות המבחן המתאר, בין היתר, את הקשיים שחוזה בתקופת המעצר ובהסתגלות לתנאיו. לכך יש להוסיף את הנתונים אודות קשייו הרגשיים המתוארים לעיל. בנוסף, כפי שצוין בתסקיר שירות המבחן, גילו הצעיר של הנאשם, הוא אחד מנדבכי הסיכוי לשיקומו. יש לקוות שסיכוי זה יתממש, וכי הנאשם, עם התבגרותו, יפנה לדרכים אחרות ויקיים את הבטחתו לסייע לאמו ובני משפחתו.

רביעית, הקלה מסוימת בעונשו של הנאשם מוצדקת גם בשל כך שהנאשם היה עצור משך כמעט שנה מיום 17.9.2021, ובתקופה זו לא היה זכאי לתנאים המוענקים לאסירים.

חמישית, עברו הפלילי של הנאשם כולל שתי הרשעות בגין ריצה עונשי מאסר. ההרשעה הראשונה בגין תקיפה וחבלה ממשית על ידי שניים או יותר והפרת הוראה חוקית. ההרשעה השניה בגין התנהגות פרועה במקום ציבורי, חבלה במזיד ברכב, גניבת רכב, פירוק חלקים מרכב, החזקת כלי פריצה לרכב, הפרת הוראה חוקית ושב"ר. בגין כל אחת מההרשעות, שהראשונה שבהן מינואר 2020 והשניה מנובמבר 2020, ריצה עונש מאסר בפועל. עונשים אלה כמו גם עונש המאסר על תנאי התלוי ועומד נגדו, לא הרתיעו את הנאשם מביצוע עבירות פליליות נוספות ואפילו לא הובילו אותו לתובנה בדבר נזקקותו הטיפולית. נתונים אלה, הנשקלים לכף החומרה, אינם מאפשרים לקבוע לנאשם עונש המצוי ברף התחתון של מתחם הענישה.

34. בהקשר זה יצוין כי, כאמור לעיל, נגד הנאשם תלוי עונש מאסר על תנאי של עשרה חודשים ששני הצדדים הסכימו שיש להפעילו. ב"כ המאשימה עתר להפעלתו במצטבר לעונש שייגזר בתיק זה, בהתאם לברירת המחדל שבסעיף 58 לחוק העונשין, ואילו ב"כ הנאשם עתר להפעלתו בחופף, בהתאם לסמכות המוקנית לבית המשפט בהתקיים טעמים לכך. בענייננו, יש לתת את הדעת לתכלית ההרתעתית של הוראת החוק ולכך שעונשי המאסר על תנאי לא הרתיעו את הנאשם מביצוע עבירות נוספות. מן הצד השני, יש לתת את הדעת לכך שהנאשם הכיר באחריותו לעבירות, הביע נכונות לפצות את המתלונן, וגם לגילו של הנאשם והשלכות מאסר ממושך עליו. עוד יש לתת את הדעת לכך שמדובר בתקופת מאסר על תנאי ארוכה של 10 חודשים, שהוטלה על הנאשם בתיק שבו ריצה (לאחר הפעלת מאסר על תנאי מתיק קודם) 8 חודשי מאסר. משכך, באיזון בין השיקולים השונים אני מוצאת שיש להפעיל חלק מהמאסר על תנאי במצטבר לעונש המאסר בתיק זה וחלק בחופף לו (ע"פ 8265/13 מלכיאל נ' מדינת ישראל, פסקה נח(10.3.2016)).

35. לאחר בחינת מכלול השיקולים אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 19 חודשי מאסר לריצוי בפועל החל מיום מעצרו -17.9.2021.

ב. הפעלת עונש המאסר המותנה בן 10 חודשים מת"פ 22132-03-20 (בית משפט לנוער השלום בתל-אביב - יפו) כך ש-5 חודשים ירוצו במצטבר ו-5 חודשים בחופף לעונש המאסר שנגזר בתיק זה.

סך הכל יישא הנאשם ב-24 חודשי מאסר בפועל וזאת מיום מעצרו.

עמוד 10

ג. 6 חודשי מאסר, אולם הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו עבירת אלימות נגד הגוף מסוג פשע או עבירת רכוש מסוג פשע.

ד. 4 חודשי מאסר, אולם הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו עבירת אלימות נגד הגוף מסוג עוון או עבירת רכוש מסוג עוון.

ה. אני מחייבת את הנאשם לשלם את סכום ההתחייבות הכספית בסך 2,000 ש"ח שנגזר עליו בת"פ 22132-03-20 (בית משפט לנוער השלום בתל-אביב - יפו). סכום ההתחייבות ישולם ב-10 תשלומים שווים הראשון שבהם ביום 16.10.2022.

ו. פיצוי בסך 1,500 ש"ח למתלונן. הפיצוי יופקד במזכירות בית המשפט ב-5 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, הראשון שבהם ביום 15.9.2022.

ניתן צו כללי למוצגים לשיקול דעת קצין המשטרה או התביעה.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, י"ט תמוז תשפ"ב, 18 יולי 2022, במעמד הצדדים.